

[Elgaard.]

og dertil vil Valg i Enmandskredse virke langt bedre end den gældende Valglov. Det er ogsaa værd at lægge Mærke til, at under den Diskussion, der i Øjeblikket føres i vort Land, ogsaa skriftligt, om Parlamentarismen, er der adskillige erfarne Mænd, der har udtalt sig i saa Henseende; og en af dem, der har udtalt sig om denne Side af vort Folkestyre, er forhenværende Indenrigsminister Jensen-Sønderup, som i et Forord til et Skrift, der hedder „Folkestyre“, og er udgivet af cand. polit. Skriver-Svendsen, siger, at det er i høj Grad utilfredsstillende, som det parlamentariske Styre har udviklet sig; det duer ikke, som det nu gaar; og det vil være nødvendigt, at man i hvert Fald beskæftiger sig dermed og søger at finde Midler derimod. Og denne Opfattelse, som her er kommet til Orde, tror jeg har mange Meningsfæller; i hvert Fald kan jeg tiltræde den. Nu vil jeg ikke sige, at man skal vente alt for meget, alt for heldbringende store Udslag, selv om man gennemførte en Valglovsreform; det alene kan ikke gøre det. Men hvis man derigennem naaede et Skridt i Retning af rimeligere Forhold, ogsaa i det politiske Arbejde, var det dog nok værd at tage dette Skridt saa hurtigt som muligt. Der er mange, der har den Opfattelse; at ved Gennemførelsen af Forholdstalsvalgmaaden har man i Virkeligheden givet Parlamentarismen Gift; og der er jo, som jeg allerede har nævnt, adskilligt, der tyder paa, at dette er Tilfældet. Men paa det nuværende Tidspunkt vil det være vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at tænke sig, at man skulde kunne komme bort fra Forholdstalsvalgmaaden.

Hovedprincipperne i det Forslag, der her er til første Behandling, er altsaa Enmandskredsenes Indførelse og Tillægsmandaternes Supplering derefter. Nu hævder man fra et Par politiske Sider i vort Land, at Enmandskredsen vil begunstige de store Partier; det er bl. a. hævdet af det ærede Medlem Hr. P. Munch i en Udtalelse til den radikale Presse, efter at Valglovsforslaget var fremsat. Jeg vil dertil sige, at den Opfattelse undervurderer i Virkeligheden vedkommende Partiernes Vælgeres politiske Kultur, thi Forholdet er jo dette, at med Hensyn til den Tilslutning, det enkelte Parti kan faa ved Opstillingen i Enmandskredse, vil Adgangen til at gøre sin Opfattelse gældende overfor Vælgerne være ens for alle Partier. Forholdene har ogsaa Gang efter Gang udviklet sig saaledes, at der meget vel, ogsaa naar vi har Enmandskredse, kan være betydelige Bevægelser i Partiernes

Styrkeforhold; og dette siger i høj Grad, at det netop er den Form, hvorunder Vælgerne friest og stærkest kan give deres Mening til Kende overfor de Forslag, der behandles. Da det ærede Medlem Hr. P. Munch i sidste Efteraar havde Ordet under Finanslovbehandling, var det ærede Medlem meget stærkt inde paa dette Spørgsmaal om Parlamentarismen og den nuværende Situation; og dér erindrer jeg, at det ærede Medlem under sin Omtale af disse Ting foreslog, at man skulde søge gennemført en Rationalisering af Rigsdagsarbejdet, og endvidere, at man supplerede Rigsdagens nuværende Sættelse med et raadgivende økonomisk Raad. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem Hr. P. Munchs Udtalelser, maatte det resultere i, at der praktisk talt skulde indføres et Slags tredje Ting, med andre Ord, at man skulde supplere Forholdstalsvalgmaaden og det Arbejde, der er udført under denne, ved yderligere at føje Led ind vedrørende Rigsdagens Arbejde. Jeg tror ikke, at den Form eller rettere den Reform vil betyde et Skridt til Bedring af disse Forhold. Det ærede Medlem udtalte bl. a. i denne Tale, at nu gik der megen Tid med til at afgøre bl. a., hvem der skulde danne Regering. Der ligger i Virkeligheden heri en meget alvorlig Kritik mod den nuværende Valglov, for naar man ikke i Kraft af Valgloven har gjort det muligt for Vælgerne paa Valgdagen at fælde en Afgørelse i den Uenighed, der er Partiernes imellem, faar man den Tilstand, vi nu har, hvor det ene Mindretal staar ved Siden af det andet, og man har vanskeligt ved at afgøre, hvem der skal danne Regering. I det Øjeblik man har en Valgmaade, som gør det muligt for Befolkningen enten at gaa saa bestemt imod Forslag fra en Side eller give saa stærk Tilslutning til Forslag fra en anden Side, at der skabes et Flertal, behøver man ikke at forhandle om, hvem der skal danne Regering, saa er den Sag i Orden, saa snart Valgdagen er overstaet. Derfor er de interessante Udtalelser, det ærede Medlem Hr. P. Munch fremsatte under Finanslovsforslagets Behandling i Efteraaret, en oplagt Kritik af Valgloven. Den Form eller den Reform, det ærede Medlem pegede paa, vedrørende fremtidig at indføre et raadgivende økonomisk Raad, tror jeg vil være et Skridt i den forkerte Retning.

En af de Ting, der ogsaa altid bliver nævnt i Forbindelse med Enmandskredsenes, er dette, at de mindre Partier ikke vil faa Repræsentanter indenfor Enmandskredsenes, og de Tal, man havde ved Valget den 2. December 1926, bekræfter denne Udtalelse,